V začetku februarja smo začeli z Modrimi pikami v sklopu projekta SKUM, ki prinaša v vsakdanjo vrtčevsko prakso novosti na področju umetnostne vzgoje, izvajati širše zastavljen projekt »Vipavska dolina«. Projekt ponuja poleg možnosti slediti in prisluhniti otrokovemu glasu ter idejam, veliko možnosti širšega sodelovanja. V načrtovanje smo poleg otrok in odgovornih v projektu na UP PEF, vključili tudi umetnike z različnih umetniških področji in druge institucije, ki bodo z nami sodelovali in se vključevali v dejavnosti skozi celoten projekt.

V nadaljevanju vam bomo predstavili nekatere glavne aktivnosti in dejavnosti, ki nam jih je v sklopu projekta SKUM že uspelo izvesti.

ZBIRANJE MATERIALA IN INFORMACIJ O VIPAVSKI DOLINI (3.2 – 7.2. 2020)

V prvo aktivnost smo vključili starše, ki so na našo prošnjo z otroki doma poiskali veliko najrazličnejšega materiala o Vipavski dolini. Otroci so v vrtec prinesli fotografije, slike iz časopisov, reklamne letake, zemljevide in turistične vodnike. Nekateri so uspeli najti tudi posamezne zapisane zgodbe in pesmi o naši dolini. Otrokom je bilo le malo stvari povezanih z Vipavsko dolino poznanih, prepoznavali so zgolj lokacije ali posamezne stavbe povezane z lastnimi doživetji in izkušnjami. Prav zato se je pred nami začela odpirati velika možnost raziskovanja, odkrivanja novih spoznan in pridobivanja izkušenj, ki jih bodo otroci skozi projekt spoznali.

Za začetek smo otrokom pokazali promocijski filmček Vipavska dolina – vse drugače. Vse leto.

Pripeljali smo jih do prve naloge – zapis zgodbe ali pravljice povezane z Vipavsko dolino, ki nam bo služila kot rdeča nit našega sodelovanja z umetniki.

ZAPIS ZGODBE O VIPAVSKI DOLINI (10. 2. 2020)

Otroci so v manjših skupinah imeli možnost podajati ideje o zapisu zgodbe, kdo naj bi v njej nastopal, kaj naj bi se dogajalo, kakšen bo začetek, konec ipd. Nastalo je nekaj idej, ki smo jih nato skupaj oblikovali v zapis zgodbe.

Deklica Sara in njen prijatelj Marko sta se odpravila na pustolovščino po Vipavski dolini. S seboj sta vzela sendvič s pršutom in solato in vodo iz pod Kovka. Zdraven je bil še malinovec. S skirojem sta odpravila v Vipavo in zagledala podrti grad na hribu, kjer so včasih tam živele kraljice in kralji. Zagledala sta dvorec Zemono in tam zunaj na travi imela piknik. Ker je zelo dobro za jest. Peljala sta se mimo tistih hiši In sta videla hram in noter so peli strici »Sladko vince piti…« Vprašali so jih kako se vino naredi. Najprej moraš grozdje pobrat pole ga zmlet in dat v take cevi. In potem tisto dajo v sod in pustijo da se spremeni v vino. Ko sta šla še malo naprej jim je en stric dal češnje in klobase, da ne bosta lačna. Splezala sta na goro in si ogledala Otliško okno. Skočila sta s padalom in videla sta lep razgled. Pihat je začela močna burja in sta morala pristat v dolini. Ustavila sta se na izviru Hublja, kjer je vedno veliko vode. Tam sta videla učno pot in sta šla do skate parka in potem je tam punčka padla, ker se ni znala tako dobro peljat. S skirojem sta šla še do Ajdovščine in vidla tam polno

stolpov in tisto obzidje od Rimljanov. Oni so živeli že dolgo časa nazaj pri nas. In so dosti gradili, zide in ceste. In imamo dosti njihovega tukaj. Kmalu je bila že tema in sta se lepo poslovila in šla domov v Vipavski Križ.

POUČEN SPREHOD PO MESTU AJDOVŠČINA IN OGLED KONCERTNE DVORANE V GLASBENI ŠOLI VINKA VODOPIVCA AJDOVŠČINA (12. 2. 2020)

Kot del projektnega dela spoznavajmo Vipavsko dolino smo odšli na poučni sprehod po mestu Ajdovščina, kjer smo z otroki natančno opazovali in iskali znamenitosti iz fotografij, ki so jih prinesli od doma…vinska trta, reka Hubelj, knjižnica, »drsališče v obzidju«, Pilonova galerija, trg. Ogledali smo si tudi rimsko kopalnico, tic informativno točko idr.

Največ pozornosti smo namenili ogledu glasbene šole Vinka Vodopivca, kjer nas je sprejela gospa ravnateljica glasbene šole Bernarda Paškvan in otroke popeljala skozi prostore. Otroci so ob vstopu v koncertno dvorano zavzdihnili: »Waw, kako je lepo, se lahko usedemo?«, »Kaj bomo pa tukaj počeli?« »Bomo lahko gledali predstavo?« To je bila ponovno izhodiščna točka za naprej. »Ja otroci, tukaj si bomo lahko ogledali prav poseben glasbeni koncert.«

RISANJE ZEMLJEVIDA VIPAVSKA DOLINA NA STENO V IGRALNICI (18. 2. 2020 IN 19. 2. 2020)

Na poučnem sprehodu so otroci v prostorih tic turistično informacijskega centra videli čez celo steno velik zemljevid Vipavske doline. Dobili so idejo, da bi takšen zemljevid narisali tudi mi v igralnici. Ker smo ugotovili da na zid ne moremo kar risati smo pripravili velik list, na katerega so prerisovali znamenitosti, ki so jih videli na tistem zemljevidu ter dodajali tudi svoje nove objekte in naravne značilnosti, ki so se tudi njim zdele pomembne.

ISKANJE RIM NA BESEDE TER ZAPIS BESEDILA PESMIC (24. 2. 2020)

V sodelovanju s skladateljem Bojanom Glavino smo bili dogovorjeni, da otroci zapišejo besedila pesmic, ki naj bi jih uglasbil po svojem navdihu in s pomočjo idej in pevskih izmišljarij otrok. Otrokom smo dali na voljo različne besede, ki naj bi jih vključevali v posamezne verze. Igrali smo se igro rim in prav hitro so otroci začeli povezovati besedo v rimo, pomen verza z nadaljevanjem in pri tem uporabljali veliko novih informacij in znanja, ki so si ga nabrali v tem času. Kmalu je nastalo 5 zanimivih pesmic, zapisanih v nadaljevanju.

Besede: vitez, kraljične, konji, borili

Pesem: VITEZI POSTAVNI SO BILI MOŽJE
REŠILI BI RADI KRALJIČNE VSE.
NA KONJIH SO SE BORILI,
DA BI ZLATO IN DRAGULJE DOBILI.

Besede: grozdje, sonce, bandima, sod

Pesem: GROZDJE V VINOGRADU SONCE GREJE
DA BO BOLJ SKLADKO IN VSE TOPLEJE.
KMALU BO BANDIMA,
VINO V SODIH NASTANE PREDEN PRIDE ZIMA.

Besede: burja, veje, sušilo, zrak

Pesem: BURJA PIHA NA OKROG,
NOSI VEJE VSEPOVSOD,
KO NAJBOLJ MOČNO ZAPIHA,
VSAK LAŽJE ZADIHA IN ZUNAJ
NA SUŠILO CUNJE NATIKA.

Besede: voda, gora, mrzlo,

Pesem: VODA POTUJE IZ SKALE GORA

KOT MRZLA REKA, ČEPRAV NI IZ SNEGA.

Z NJO SE OSVEŽIMO IN MISLI ZBISTRIMO,

ZVEČER PA KO ŠUMI LAŽJE ZASPIMO.

Besede: Rimljani, dolina, stolpi, ceste, trta

Pesem: RIMLJANOV ŽE DOLGO NI VEČ V DOLINI

A VELIKO STVARI SO NAM TU PUSTILI.

TERME, STOLPE IN CESTE SO ZGRADILI,

NAM TUKAJ V ZEMLJO TRTO POSADILI.

OGLED GLASBENE PREDSTAVE SOPRANISTKE MARTINE BURGER V KONCERTNI DVORANI GŠ VINKA VODOPIVCA AJDOVŠČINA, PRVI VTISI PO NASTOPU (27. 2. 2020)

Kaj so o operi povedali otroci preden smo šli na koncert?

»Opera je predstava.«
»Opera je tako kot pojejo veliki pevci (zapoje).«
»Jaz sem slišala to v cerkvi, pri maši.«
»Opera je da poješ in igraš klavir.«
»Jaz sem opero videl na televiziji. Je pel tak velik stric. Ma je bil suh.«
»Opera je, da se naučiš glasbo.«
»Tako eni pojejo, ko so zunaj pred hišo. Je blo po televiziji.«
»Opera je, da pojejo moški in ženske.«

Sledil je odhod v glasbeno šolo na koncert sopranistke Martine Burger. Otroci so komaj čakali nastop in ko je bilo vse pripravljeno in je Martina prišla na oder ter se začela upevati so se nekateri otroci začeli smejati, drugi so si zatisnili ušesa. Ena deklica je rekla: »Ma zakaj tako cvili?«. Po tem prvem »glasovnem šoku« in srečanjem z opero v živo, pa so otroci brez težav sledili dogajanju na odru, sodelovali s pevko pri nalogah, kjer jih je vključevala. Glasbi in petju so zares prisluhnili, v njem uživali in si ga vtisnili v spomin. Večina otrok je opero doživela kot pozitivno izkušnjo, kar lahko sklepamo iz njihovih izjav po odhodu pevke z odra.

»Kaj je že konec?«
»Zelo je bilo lepo.«

»Ja, gospa je zelo lepo pela.«
»Lahko bi zapela še druge pesmice.«
»Meni je bila najbolj všeč, ko je pela z rdečim klobukom.«
»Rada bi jo še poslušala.«
»Lahko bi prišli še kdaj na takšno predstavo.«

Glasbeni nastop je navdušil tudi otroke iz drugih skupin in zaposlene iz vrtca, ki so se nam pridružili pri poslušanju. Napolnili smo dvorano in tudi s tem pridobili še dodano vrednost nastopa.

POVABILO OPERNE PEVKE V VRTEC (28. 2. 2020)

Z otroki smo si v naslednjih dneh po koncertu v glasbeni šoli še večkrat pogledali krajši montažni posnetek, ki smo jim ga pripravili za lažje nadaljevanje projektnega dela. Otroci so se imeli ob ponovnem doživljanju opernega nastopa možnost izraziti na različne načine, skozi besedo, risbo, gib, igro vlog…

Komentarji otrok:

»Na začetku mi je bilo malo smešno, ker je tako cvilila, ma pole ne več«
»Meni je bilo v redu, ko so pojeli«
»Lepo je bilo«
»Vse mi je bilo lepo, cela opera, še bi šla na tak nastop.«
»Mi je bilo všeč, da so plesali in tista punca, ki je igrala na klavir, zelo lepo je igrala.
»Vse mi je bilo lepo, še bi lahko poslušala.«
»Mi je bilo všeč, ko smo se naučil pesem Špela Marela.«
» Meni je bilo lepo tisto, tista pesem, ko je pela s klobukom.«
»Meni je bilo vse lepo.«
»Ko so na koncu plesali in ko smo peli Špela Marela.«
»Meni je bla lepa Špela Marela.«
»Meni tudi«
»Meni je bilo vse všeč, ko so peli in govorili.«
»Cela opera je bla lepa«
»Vse je bilo lepo.«
»Lepo vse.«
»Mene so mal ušesa bolela, ker je tako na glas pojela, ma drugače mi je bilo lepo, je lepo pela.«

Risbice otrok:

Igra vlog in pogovor:

»Želimo si, da bi ta pevka prišla k nam v vrtec zapet še druge pesmice, tiste, ki nam jih ni še zapela, take lepe.«
»Ja kako bo pa vedela, da bi radi da pride?«
»Poslali ji bomo pismo in jo povabili k nam v vrtec.«

Sledilo je pisanje pisma, ki so ga narekovali otroci iz zgoraj zapisanega pogovora.

LEPO POZDRAVLJENI!

PROSIM PRIDI NA OBISK K NAM V VRTEC, DA NAM BOŠ ZAPELA ŠE KAKŠNE DRUGE PESMI, TAKE LEPE. TISTE KOT ZNAŠ.

ŽELIMO SI, DA BI NAS RAZVESELILA IN NAS NAUČILA PET ZELO VISOKO. TUDI MI BOMO TEBI ZAPELI VELIKO PESMIC.

OTROCI IZ MODRIH PIK

Pismo smo seveda morali še isti dan odnesti na pošto, da ga bo pevka čim prej dobila. Tako smo šli po pisemsko ovojnico v računovodstvo vrtca, zapisali nanj ime in priimek pevke ter odnesli pismo na pošto. Nadaljevanje projekta se je začelo usmerjeno na obisk sopranistke Martine Burger.

OBISK SOPRANISTKE MARTINE BURGER V VRTCU; SPOZNAVNI DAN, PRVE UPEVALNE IN DIHALNE VAJE, PETJE PESMIC (3. 3. 2020)

Z otroki smo že pred prihodom pevke v vrtec pripravili zanjo intervju, si ogledali posnetke še drugih njenih nastopov in vlog v operi, tako da so imeli otroci nanjo širši pogled kot le zgolj z nastopa v glasbeni šoli. Otroci so pevko na dan obiska vprašali naslednje:

1. Kje živiš in kako je pri tebi doma?
2. Kje vadiš opero, doma ali v kakšni šoli?
3. Kako se ti je zdel nastop v glasbeni šoli?
4. Ali so punčke, ki so bile s tabo, tvoje?
5. Ali poješ opero v različnih jezikih? Nastopaš samo v Sloveniji?
6. Ti je znana ruska opera? Znaš rusko?
7. Kam hodiš v službo? Kaj delaš čez dan?
8. Koliko ur na dan poješ?
9. Kako skrbiš za lep glas? Kaj moraš jest in pit?

Po intervjuju je sledila glasbena dejavnost petja. Začeli smo z upevalnimi vajami, ki jih je Martina Burger podkrepila z zgodbami in gibanjem, da je otroke ves čas držala v pozornosti in so brez težav lahko pravilno izvajali vaje za razvoj pevskih sposobnosti. Otroci so v petju uživali in se od Martine poslovili z željo, da jih pride še kdaj obiskat v vrtec.

FOTOGRAFSKI DAN ZNAMENITOSTI MESTA AJDOVŠČINA (5.3. 2020)

Odpravi smo se na raziskovanje mesta Ajdovščina. Iskali smo različne znamenitosti mesta, ki so jih potem otroci tudi fotografirali**.** Njihove fotografije smo razvili in jim jih dali naslednji dan na ogled. Otroci so takoj znali poiskati svoje fotografije in so pripovedovali drugim zakaj so tisto želeli fotografirat. Fotografije smo primerjali tudi s starimi črno-belimi fotografijami istih delov mesta ter iskali podobnosti in razlike med njimi. Otrokom je bilo zelo zanimivo videti kakšne so bile ulice in stavbe nekoč v Ajdovščini.

Zanimiv pogovor med otroki po ogledu črno-belih fotografij:

»Ma zakaj ni tukaj nič barv.« Kaj včasih je bilo vse samo črno, sivo in belo, tudi obleke?«
»Sam kako so morali bit včasih žalostni, sploh niso imeli sonca in nebo je bilo sivo. Ma kaj so imeli skozi meglo včasih?«
»Ma ne to je samo slikalo tako, ker so bili stari aparati.«

Do sedaj smo spoznali na umetniškem področju veliko novega, otrokom so se gotovo v spomin vtisnili nepozabni trenutki prvega srečanja z opero v koncertni dvorani, sodelovanje s sopranistko ter pisanje zgodbe in pesmic, ki nam jih bo skladatelj uglasbil. V načrtu za naprej smo imeli postavitev foto razstave in začetek izvajanja nalog iz knjižice Raziskujmo Vipavsko dolino, ki je nastala prav v ta namen in v kateri bodo otroci skupaj s starši in vzgojitelji raziskovali značilnosti naše sončne doline. Knjižica je v tisku in jo bodo otroci dobili ob prihodu v vrtec. S tem bomo otrokom ponovno ponudili bogat vir raziskovanja in motivacijo za načrtovanje dejavnosti za naprej. Se že veselimo.

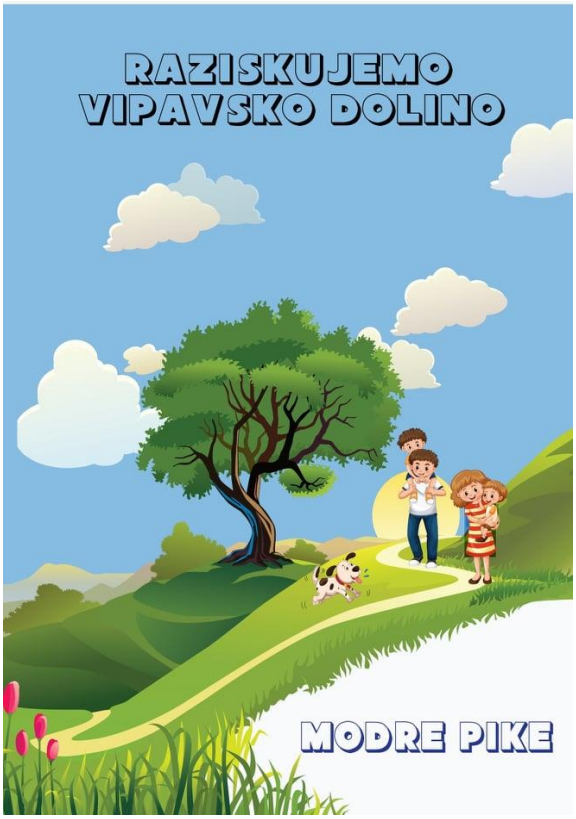

Klavdija Mikuš in Janž Kompare